Таким чином, соціальні мережі є важливим інструментом популяризації виставок у сучасному культурному просторі. Вони забезпечують нові можливості для комунікації, розширюють аудиторію та формують нові моделі сприйняття мистецтва. Водночас ефективне використання соціальних мереж потребує балансу між доступністю контенту та збереженням його змістовної глибини.

Список використаних джерел

1. Гончар К. В. Соціальні мережі як інструмент сучасного мистецтва // Художня культура. Актуальні проблеми : науковий журнал. – Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2019. – Вип. 15, ч. 2. – С. 120–126.
2. Гаврилюк О. В. Соціальні мережі як чинник культурної адаптації і соціалізації особистості // Освітній альманах : науковий журнал. – Київ : Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2021. – Вип. 29. – С. 45–52.
3. Поплавський М. М. Соціальні мережі як культурно-просвітницький ресурс сучасного суспільства // Український інформаційний простір : науковий журнал. – Київ : Київський національний університет культури і мистецтв, 2020. – № 2. – С. 98–104.
4. Ковальова О. О. Соціальні мережі як середовище розвитку читацької культури молоді // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Соціальні комунікації. – Київ, 2020. – № 3. – С. 67–73.
5. Соломатова В. В. Візуальна культура в соціальних мережах: трансформації комунікативних практик // Культура і сучасність : науковий журнал. – Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2018. – № 2. – С. 134–139.
6. Руських С. В. Роль технологій та соціальних мереж у поширенні культури в умовах цифровізації суспільства // Освітній альманах : науковий журнал. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2022. – Вип. 34. – С. 88–95.
7. Шарпило М. О. Культурна пам’ять у соціальних мережах Instagram і TikTok: особливості репрезентації // Освітній альманах : науковий журнал. – Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2023. – Вип. 36. – С. 102–110.
8. Соклаков М. В. Соціальні медіа як дискурсивне середовище сучасної культури // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Соціальні комунікації. – Київ, 2024. – № 1. – С. 55–61.

ВІЗУАЛЬНІ СИМВОЛИ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ:

ВІД САКРАЛЬНИХ ОБРАЗІВ ДО МАС-МЕДІЙНИХ ІКОН

Кравченко Ж.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник - Берковський В, кандидат історичних наук
Київський національний університет технологій та дизайну

Візуальні символи відіграють важливу роль у сучасній культурі, тому що саме вони передають значну частину повідомлень, змісту та цінностей. Щодня люди зустрічаються з безперервним потоком знаків, який змінює їхнє сприйняття довкілля, створює картину реальності й навіть сприяє появі певних поведінкових моделей. Щоразу коли хтось дивиться на будь-який символ, він насправді читає приховане повідомлення.

Нині кожен день нас оточують візуальні знаки. Замість слів у повідомленнях тепер смайлики. На коробках, плакатах, сторінках - скрізь символи, що говорять без голосу. Часто саме вони несуть головне повідомлення. Ми сприймаємо емоційний стан завдяки цим образам, зберігаємо в пам'яті певні події та приймаємо рішення. Уявлення про себе формується під впливом того, що опиняється у полі зору. З цієї причини осмислення змісту візуальних символів виходить за межі академічного завдання й перетворюється на необхідність для кожної особи, яка хоче зберігати роль активного учасника сприйняття, а не ставати бездіяльним елементом зорового впливу.

З одного боку - стародавні форми мовлення, міфи, мистецтво, з іншого - цифрові технології та дані. Мова й народні знаки тримають найцілісну картину реальності, бо створені разом, протягом поколінь. У сучасних символах часто проглядаються ті самі шари минулого, хоч це й не завжди помітно. Архаїчні моделі не вимерли; вони просто змінили форму. Брендовий дизайн, оформлення мемів, палітри оголошень, обличчя аватарів - у всьому цьому впізнаються древні відбитки. Навіть наші улюблені емодзі вказують на те, що повторюється. Виявляється, сьогоднішні способи бачити значення не вигадані заново, а переказані інакше.

Необхідність пізнання символіки образів фольклору детерміноване передусім гуманістичними устремліннями, спрямованими на збереження людини, нації, людства загалом [1, с.24]. Тільки тому, хто знає походження знаків, вдається уникнути масової схожості уподобань. Хоча великі мережі показують, що тепер модно, люди з розумінням традицій впізнають штучне. Вони бачать: своє - це не лише старе, а й живе почуття спадщини серед цифрового шуму. Навіть коли новинки з'являються кожну хвилину, такий погляд допомагає триматися землі.

Символ - форма виразу і передачі духовного змісту культури через певні матеріальні предмети чи спеціально створювані образи та дії, що виступають як знаки цього змісту [3, с.578]. Великого значення надавали

символам наші далекі предки - слов'яни. Для них символ представляв собою певну сукупність сакральних смислів, багато тисячолітніх праць стародавніх геніїв, що формували той чи інший знак [2, с.107]. Цей погляд на символ як на конденсоване знання, інструмент впливу, здатний захищати, притягувати благо чи відганяти зло, досі не втратив сили. І нині люди продовжують шукати в знаках опору та зміст - хоча тепер цим образом може бути не вишита оберегова сорочка, а спеціально добрана аватарка, «енергетичний» фільтр чи мем, що відгукується глибоким резонансом із внутрішнім станом. Прагнення до сакрального, приховане в підсвідомості, не зникає - воно просто трансформується, знаходячи нові форми в цифровому середовищі.

Висловлювання зазвичай розглядаються як випромінювання звуків, але можна розширити це поняття і вважати «висловлюванням» будь-яке створення знаків. Таким чином, я «висловлююся», коли малюю зображення, коли роблю цілеспрямований жест або коли створюю об'єкт, який, окрім своєї технічної функції, має на меті щось повідомити [4, с.151]. Ось чому символи тепер важливіші за текст: сприймаються швидше, викликають почуття, зрозумілі всім, працюють краще. Картинка, рух тіла, знак - і ніяких слів уже не треба. Так само думають великі компанії, художники, будь-хто біля телефону. Саме так ми тепер спілкуємося.

Еволюція візуальних символів - від священних образів до ікон масової культури - вказує не на розрив, а на постійну трансформацію культурних механізмів. Стародавні значення переосмислюються, пристосовуються до нових форм, часом стають об'єктом іронії, проте далі функціонують як потужні коди колективної свідомості.

Сьогодні сучасні візуальні символи формують складну систему, де давні священні джерела поєднуються з динамічними процесами медіа-простору. Дослідження цих символів дозволяє не лише зафіксувати, як змінюються механізми передачі значення, а й встановити, як зберігається людське, національне та універсальне в режимі безперервних трансформацій.

Аналіз розвитку візуальних символів свідчить не про розрив із традицією, а радше про її поступову трансформацію. Сучасні формати цифрових технологій - емодзі, меми, брендові логотипи - можна розглядати як оновлені інтерпретації давніх архетипів, які донині виконують функцію потужних кодів колективної свідомості.

За умов домінування візуального контенту зображення все частіше витісняють текст, оскільки сприймаються швидше й викликають безпосередню емоційну відповідь. Розуміння природи таких символів має важливе значення для збереження національної та особистої ідентичності, адже дає змогу людям залишатися активними учасниками культурного процесу, а не пасивними одержувачами медіа впливу.

Список використаних джерел

1. Дмитренко М. Символ. Символіка. Фольклор // Україна в етнокультурному вимірі століть / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2015. – Вип. 5. – С. 24.
2. Куліш Ю. О. Поняття символу: символи в українській культурі // Науковий вісник. Серія «Філософія». – Харків : ХНПУ, 2015. – Вип. 45 (частина ІІ). – С. 107.
3. Філософський енциклопедичний словник / за ред. В. І. Шинкарука. – Київ : Абрис, 2002. – С. 578.
4. Eco U. A Theory of Semiotics. – Bloomington ; London : Indiana University Press, 1976. – С. 151.

УДК 069.01:316.7

МУЗЕЙНА АУДИТОРІЯ ЯК ОБ'ЄКТ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ

Кулик М.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник: Берковський В.Г. кандидат історичних наук, doktor nauk humanistycznych, доцент кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: музей, музейна аудиторія, культурні смисли, практики взаємодії.

У сучасному соціокультурному просторі музей виступає не лише інституцією збереження та репрезентації культурної спадщини, але й дуже важливим комунікативним середовищем, у якому відбувається взаємодія між культурними смислами, історичною пам'яттю та суспільством. Музей – це соціокультурний інститут, заклад, створений суспільством і для суспільства, для того, щоб зрозуміти своє минуле, познайомитися з еволюцією людства та його досягненнями [1, 47].

Трансформація ролі музею в умовах глобалізації, розвитку інформаційних технологій і зміни культурних практик робить актуальною проблему дослідження музейної аудиторії як активного суб'єкта культурного процесу. Сучасні музеї – це вже великий світ, і не завжди вони відображають історію лише якогось певного краю чи регіону. У сучасному музеєзнавчому та культурологічному дискурсі все більше і більше приділяється уваги питанням взаємодії між музеєм та відвідувачем, що розглядається як складний процес культурної комунікації та інтерпретації культурних значень [2, 5-7].

Традиційно історіографією музей розглядається передусім як інституція, основною функцією якої є зберігання культурних артефактів та їх наукова інтерпретація. Однак впродовж останніх десятиліть відбулася